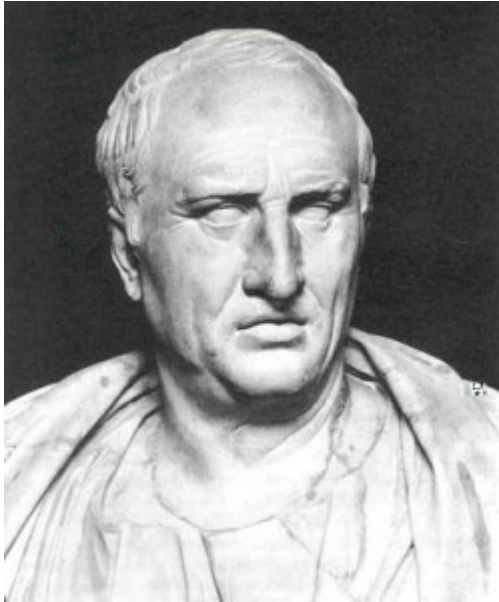

Το επιχείρημα του Κικέρωνος ή του ωρολογίου

Δεν είναι ολίγες οι φορές κατά τις οποίες ακούμε το απλοϊκό επιχείρημα τού ωρολογίου ή του ωρολογοποιού από θρήσκους και θεϊστές για να δικαιολογήσουν κατά κάποιον μαγικό τρόπο την πίστη τους στον εκάστοτε διαφορετικό θεό τους. Αυτό μάς λέγει ότι ένα ωρολόγιο δεν φτιάχνεται μόνο του. Οι άνθρωποι φτιάχνουν τα γρανάζια και τις βίδες του και οι άνθρωποι τα συναρμολογούν για να φτιάξουν ένα ωρολόγιο. Συνεπώς το σύμπαν και οτιδήποτε υπάρχει εντός αυτού το έφτιαξε κάποιος που τον αποκαλούμε θεό, δημιουργό, κ.λπ.

Το επιχείρημα αυτό είναι πολύ παλιό και πρωτοεμφανίζεται στον Ρωμαίο ρήτορα Κικέρωνα (Μάρκος Τύλλιος Κικέρων, Marcus Tullius Cicero, 3 Ιανουαρίου 106 Π.Κ.Ε. - 7 Δεκεμβρίου 43 Π.Κ.Ε.). Π.χ. βλέπε: <http://www.talkreason.org/articles/Avalos.cfm>

Ο χρήστης τού επιχειρήματος αυτού, υποθέτει ή νομίζει πως η αδυναμία ή η ανικανότητα των εξαρτημάτων ενός ωρολογίου να συναρμολογηθούν από μόνα τους συνεπάγεται ή αποδεικνύει ότι και πάντα τα άλλα δεν μπορούν να συναρμολογηθούν από μόνα τους επίσης και επί πλέον ότι εν αρχή κάποιος συναρμολόγησε το σύμπαν. Αντιφατικώς βεβαίως, αυτόν τον κάποιον δεν τον συναρμολόγησε κανένας, λες και ο χρήστης ήταν εκεί παρών και είδε με τα μάτια ότι τω όντι κάποιος δημιούργησε το σύμπαν επειδή έτσι του κάπνισε, ενώ αυτόν τον κάποιον δεν τον δημιούργησε κανένας. Προφανώς πρόκειται για ένα εσφαλμένο επαγωγικό επιχείρημα το οποίο είναι μεν αληθές για το ωρολόγιο, αλλά δεν σημαίνει ότι είναι αληθές για το σύμπαν και όλα όσα ευρίσκονται εντός του σύμπαντος. Όπως και προφανώς δεν ισχυριζόμαστε ότι επειδή το νερό κάτω από κανονικές συνθήκες είναι υγρό, ε...τότε και οι πέτρες κάτω από τις ίδιες συνθήκες είναι και αυτές υγρά!

Γνωρίζομε ότι τα χημικά στοιχεία έχουν την ικανότητα να συνδέονται σύμφωνα με

τους κανόνες που η φυσική και η χημεία έχουν αποκαλύψει τα τελευταία 300 χρόνια και ακόμα αποκαλύπτουν και φτιάχνουν ανώτερες και πολυπλοκότερες χημικές ενώσεις. Ο άνθραξ έχει τεράστιες ικανότητες παραγωγής εκατομμυρίων οργανικών ενώσεων μεταξύ των οποίων είναι όλες οι πρωτεΐνες και οι ζωτικές ενώσεις όλων των ζωντανών οργανισμών. Οι πρωτεΐνες πάλι ενώνονται και δημιουργούν άλλες πολυπλοκότερες δομές, κ.ο.κ.

Συγκεκριμένα, τα διάφορα χημικά στοιχεία της φύσεως και οι χημικές ενώσεις έχουν πολλές και διάφορες φυσικοχημικές ιδιότητες που τους επιτρέπουν την ενοποίηση τους προς δημιουργία ανωτέρων και πολυπλόκων ενώσεων. Τα ωρολόγια δεν φτιάχνονται από χημικές ουσίες που ημπορούν να συναρμολογούνται από μόνες τους για να τα φτιάχνουν χωρίς την ανθρώπινη μεσολάβηση. Αλλά επειδή τα μηχανικά εξαρτήματα τού ωρολογίου δεν κατέχουν την ιδιότητα της αυτοσυναρμολογήσεως δεν μπορούμε να συμπεράνομε το ίδιο με όλα τα πράγματα όπως π.χ. είναι τα χημικά στοιχεία που δεν είναι απλώς και μόνον μηχανικές κατασκευές .

Βλέπομε π.χ. ότι, κάτω από τις κατάλληλες φυσικές συνθήκες δύο άτομα υδρογόνου και ένα άτομο οξυγόνου φτιάχνουν ένα μόριο ύδατος. Μετά ταύτα το ύδωρ μπορεί να παγώσει και να κάνει νιφάδες χιόνος ή να γίνει πάγος. Είναι άτομο να επιχειρηματολογούμε ότι επειδή τα μηχανικά εξαρτήματα του ωρολογίου δεν αυτοσυναρμολογούνται για να φτιάξουν ένα ωρολόγιο, ε...τότε και τα χημικά μόρια του ύδατος δεν μπορούν να συναρμολογηθούν από μόνα τους και να κατασκευάσουν παγοκρύσταλλα. Μπορούμε να καταδείξομε και εμπειρικά και πειραματικώς ότι πάμπολλα άτομα και μόρια αναγκαία για την ζωή και τα αρχέγονα δομικά υλικά της ζωής δεν κατέχουν μόνο την ιδιότητα της αυτοσυναρμολογήσεως αλλά και της εξελίξεως. Για παράδειγμα βλέπε:

(1) Beyond molecules: Self-assembly of mesoscopic and macroscopic components
<https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC122665/>

(2) <http://www.nature.com/nature/journal/v394/n6693/abs/394539a0.html>

(3) Αμινοξέα επί μετεωριτών δεικνύουν ότι αυτά τα συστατικά της ζωής μπορούν να αυτοσυναρμολογούνται χωρίς καμία ανθρώπινη επέμβαση ή παρέμβαση.
<http://www.nasa.gov/topics/solarsystem/features/life-components.html>

Πρόκειται λοιπόν για ένα απλοϊκό άκυρο επιχειρήμα που κυκλοφορεί ευρέως ανάμεσα σε πάρα πολλά άλλα εσφαλμένα άκυρα επιχειρήματα. Πολλές φορές ακούμε π.χ. τον παραλογισμό ότι, αφού ο άνθρωπος δεν ημπορεί να φτιάξει ένα

κύτταρο ή μια κυτταρική μεμβράνη, ε...τότε σίγουρα υπάρχει ο μυθολογικός θεός που τα φτιάχνει. Η αδυναμία αυτή του ανθρώπου το μόνο που αποδεικνύει είναι το ότι ο άνθρωπος αδυνατεί να φτιάξει τα κύτταρα όπως και πάρα πολλά άλλα πράγματα. Ότι δηλαδή δεν είναι παντοδύναμος αλλά είναι ένα πεπερασμένο και ατελές ον και τίποτα παραπάνω. Εγώ το απλοποιώ έτι περεταίρω: «Ο χιμπατζής δεν μπορεί να φτιάξει ένα βιολί (όπως και ο άνθρωπος δεν μπορούσε πριν 20.000 χρόνια), ε...τότε υπάρχει θεός!». Άλλοι πάλι, λένε ότι, αφού ο αητός διαθέτει καλλίτερη όραση από τον άνθρωπο, ε...τότε υπάρχει θεός. Αφού η μέλισσα όταν θέλει μπορεί να πετά σε ευθεία γραμμή, ε...τότε υπάρχει θεός, κ.ο.κ. Αυτές οι σαχλαμάρες δεν έχουν τελειωμό, πράγμα που αποδεικνύει την χαζομάρα της συντριπτικής πλειοψηφίας των ανθρώπων.

Πριν 100 χρόνια ο άνθρωπος δεν μπορούσε να φτιάξει ούτε έναν ιό. Τώρα όμως μπορεί. Οι ιοί είναι ένα στάδιο ενδιάμεσο ανάμεσα στην ανόργανη και ζώσα ύλη. Τώρα λοιπόν που ο άνθρωπος μπορεί να φτιάχνει ιούς στα εργαστήρια μήπως οι πιστοί άρχισαν να αμφιβάλλουν για την πίστη τους στον θεό τους; Αστεία πράγματα! Αν πάλι στο μέλλον, ο άνθρωπος μπορέσει να φτιάξει μια κυτταρική μεμβράνη ή ένα κύτταρο, τότε τι θα αποδειχθεί άραγε για τους πιστούς; Άραγε θα πιστέψουν τότε ότι δεν υπάρχει θεός; Πιθανόν, όπως πολλοί προφητεύουν, ο άνθρωπος να μην μπορέσει ποτέ (αν και, πως μπορεί κανείς να προεξοφλήσει το «ποτέ» μέσα στην απειρία του τόπου και του χρόνου) να φτιάξει μια κυτταρική μεμβράνη ή ένα κύτταρο. Ε και λοιπόν; Ο άνθρωπος δεν είναι ούτε παντοδύναμος ούτε τέλειος. Πρόκειται για ένα αδύναμο, πεπερασμένο και ατελές ον, αλλά, όπως οι θρήσκοι επιμένουν, έχει την ικανότητα να γνωρίζει ότι υπάρχει το παντοδύναμο και τέλειο ον και να γνωρίζει τις ιδιότητές του. Οι αντιφάσεις σε όλο τους το μεγαλείο!

Δυστυχώς αυτά τα εσφαλμένα άκυρα επιχειρήματα τα παρουσιάζουν και τα επικαλούνται όλοι οι δογματικοί και θρήσκοι, όχι μόνο αυτοί που είναι απλώς ανεξέταστοι τυφλοσούρτες αλλά και οι μορφωμένοι. Όταν κάποιος κυριαρχηθεί από την θρησκευτική πίστη, προκειμένου να την δικαιολογεί, καταφεύγει στον δογματισμό, φανατισμό και παραλογισμό τουλάχιστον! Όπως η Ιστορία αποδεικνύει, οι πιο πολλοί καταφεύγουν και στα μέσα κάθε ωμής βίας προκειμένου να επιβάλουν την πίστη τους και να την διαδώσουν. Αν επικρατήσουν για ένα μεγάλο χρονικό διάστημα και κατακτήσουν την ψυχολογία και κουλτούρα μια κοινωνίας, τότε μεν ενίκησαν στον πόλεμο αλλά δεν σημαίνει ότι είχαν δίκιο ή ό,τι διατείνονταν ήταν και σωστό.

Σε κάθε εποχή, οι περισσότεροι άνθρωποι πιστεύουν σε λανθασμένα πράγματα και σαχλαμάρες και πεθαίνουν γι' αυτά. Πίστεις σε θρησκείες και μωρίες έχουν οδηγήσει ολόκληρα έθνη και πολιτισμούς στην αφάνεια μέχρι την ανυπαρξία. Παρά ταύτα λόγω των ανθρωπίνων αδυναμιών, βλακείας και φόβου δεν εννοούν να σταματήσουν. Κυριαρχούν στην ψυχολογία και στις φοβίες των ανθρώπων και έτσι διαιωνίζονται με όλα τα μοιραία αποτελέσματα για την ανθρωπότητα. Ειδικά σε εποχές κρίσεως επανέρχονται δριμύτερα παρ' όλον ότι κάνουν την κρίση έτι εντονότερη. Άβυσσος η ψυχολογία και η ανωμαλία των απελεκήτων ξύλων, μοιραία και η μοίρα που δημιουργούν στον άνθρωπο μέσα στον φαύλο κύκλο που ο ίδιος δημιουργεί!

Ιωάννης Νεοκλής Φιλάδελφος Μ. Ρούσσο